

Відступництво стає масовим

І. В. Музичко

*З книги «Живое християнство
и тайна беззакония»*

Виникнення масового відступництва в християнстві від істин Євангелія, як не дивно, пов'язане з припиненням гонінь на Церкву. Протягом усіх гонінь керівники Церкви намагалися доводити римській владі, що Церква Христа не представляє ніякої небезпеки для держави, що члени Церкви є законслухняними громадянами своїх країн. Апостоли закликали віруючих коритися земній владі, як Богом встановленій для підтримки порядку й справедливості в людському суспільстві (1Петр. 2:13-14; Рим. 13:1-5). Апостол Павло відстоював принцип свободи совісті й захищав перед владою свободу проповіді Євангелія (Флп. 1:17).

У 313 році римський імператор Костянтин у своєму Міланському едикті подарував християнам повну свободу віросповідання. Церква з полегшенням і великою радістю сприйняла цю втішну подію. Настав період повного благоденства й торжества Церкви. Скрізь стали будуватися молитовні будинки й величні храми. Перед Церквою відкривалися небачені до цього можливості проповіді Євангелія язичницькому світу. Результати не змусили себе довго чекати. Від проповіді Благої звістки спасіння маси язичників приходили до віри, каюлися й приймали Христа як свого особистого Спасителя. Але диявол не дрімав і виношував нові плани, як завдати шкоди й нанести збитки Церкві Христовій. У середовищі навернених до Христа було багато людей, що прийняли християнство удавано. Виходило точно по притчі Христа про плевели: «Коли ж люди спали, прийшов ворог і посіяв між пшеницею плевели» (Мт. 13:25). Коли настала свобода, християни розслабилися, служителі церкви, очевидно, перестали пильнувати, стояти на сторожі, і ворог скористався цим, щоб впроваджувати в Церкву свої плевели, тобто «синів лукавого» (Мт. 13:38; Дан. 11:34).

Служителі церкви завжди повинні пам'ятати, що вони покликані не тільки проповідувати Євангеліє, не тільки жити членів церкви здоровим вченням,

але стояти на сторожі справи Божої, «щоб сатана не заподіяв нам шкоди, – бо нам відомі його наміри!» (2Кор. 2:11). Служителі Церкви – це сторожі, про яких Господь говорить: «На стінах твоїх, Єрусалиме, Я поставив сторожів, які не вмовкатимуть ні вдень, ні вночі (Іс. 62:6). Служителі Церкви повинні були побачити цю небезпеку й підняти голос свій, подібно древньому пророкові: «На тебе йде спустошувач: – охороняй твердині, стережи дорогу, зміцнюй стегна, збирайся з силами» (Наум. 2:1). Але служителі того часу виявилися не на висоті, і тому цілком справедливо їх стосується докір Господа: «Не ввійшли ви в проломи і не загородили стіною дому Ізраїлевого, щоб твердо стати на бій Господнього дня» (Єз. 13:5).

Бачачи успіх у цій підступній справі й відсутність протистояння з боку служителів Церкви, сатана наносить наступний нищівний удар. У 380–381 роках н. е. римський імператор Теодозій Перший видав едикти, за якими християнство стало державною релігією Римської імперії. На превеликий жаль служителі Церкви не відмовилися від такого «привілею». У цьому полягала їхня фатальна помилка, тому що це вело до об'єднання Церкви з державою. Д-р Р. Дехтяренко у своїй книзі «Бог і людина» пише про це так:

«Спочатку здавалося, що перехід від стану гонінь до положення виняткової релігії держави – це величезна перемога Церкви. Однак час показав, що ця «перемога» була замаскованою поразкою. Сатана зрозумів, що об'єднання Церкви й держави – це блискуча

можливість впровадити в Церкву відступництво».

У цей час бути християнином стало не тільки безпечно, але й досить престижно. Найважливіші й престижні пости в державній службі могли займати тільки християни.

В результаті такої різкої переміни у ставленні римської держави до християнства в Церкву хлинув потік людей, які бажали стати християнами. Більшість цих людей у своєму прагненні мала на меті власну користь, далеку від живого християнства. У Церкві виникла серйозна проблема: як ставитися до людей, які бажали стати членами Церкви. До цього часу Церква стояла на Євангельських позиціях щодо прийняття нових членів. У члени Церкви приймали тільки тих, хто увірвав, покаюся, пережив відродження від Духа Святого й вступив у завіт з Господом через святе водне хрещення по вірі.

Щодо нової ситуації серед служителів церкви з'явилися розбіжності. Одні вважали, що й далі необхідно дотримуватися євангельського принципу відродження й хрещення по вірі. Інші вважали, що Церква не повинна відкидати бажаючих стати християнами й повинна приймати у свої ряди всіх охочих, а далі вести працю щодо їхнього відродження й виховання. Таку позицію займали служителі церков, які «залишили першу любов свою» (Об. 2:4), втратили водійство Духа Святого у своєму служінні, перестали пильнувати і стояти на сторожі свого серця (Об. 3:2).

У результаті цього вони потрапили під вплив духів зваби і почали прагнути

популярності й слави, стали «шукати свого, а не того що хоче Ісус Христос» (Флп. 2:21).

Суперечки між тими, хто у справі домобудівництва Церкви Христової стояв на євангельських позиціях, і новоявленими модерністами, що відступили від євангельських заповідей, тривали протягом цілого століття після отримання свободи віросповідання. Ці суперечки то затихали, то розпалювалися з новою силою. Тому що в середовище вищих керівників Церкви все частіше пробивалися плотські християни, люди негідні, а найчастіше й взагалі далекі від істини Христової, тож до кінця цього періоду більшість церков приймали у свої ряди людей не відроджених, по-суті язичників.

Таким чином, до початку п'ятого століття невірні служителі Церкви повели свою паству на шлях відступництва від істини Христової, на шлях дружби зі світом, що було зрадою Христу (Як. 4:4). Таємниця беззаконня усе більше й більше набирала силу.

Під впливом духів звабників служителі-відступники в будівництві Церкви стали поступово замінювати заповіді Божі людськими постановами (Мт. 15:3). Перерахуємо коротко головні відступи від євангельської істини, прийняті рішеннями невірних пастирів.

Всупереч вченню Нового Завіту про загальне священство (1Петр. 2:9; Об. 1:6) вони розділили всіх членів Церкви на дві категорії: священство-духовенство і мирян-парафіян. Духовенство не тільки привласнило собі всю повноту влади в Церкві, а парафіян зробило безмовною отарою, але

й оголосило себе єдиним носієм спасаючої благодаті Божої.

Всупереч ясній заповіді Христа, що хрещенню повинна передувати віра (Мр. 16:16) і покаяння (Дії 2:38), тобто, що хрещення можуть приймати тільки дорослі люди, які увірували й покаялися, поступово було введено хрещення дітей, не здатних ні вірити, ні звершити покаяння. Кожен пастир прагнув, щоб у його церкві було більше хрещених. При цьому вони керувалися не Словом Божим, а простою логікою: вважалося, що будь-яка дитина, народжена в християнській сім'ї, теж є християнином і підлягає обряду хрещення.

У цей час, всупереч ясній вказівці Писання (Вих. 20:4-5), пастирі, які відступили від істини Христової, вводять у практику християнського життя по-суті язичницький обряд поклоніння іконам. Спочатку ікони, на яких зображали Христа, Діву Марію та святих апостолів, використовувалися як прикраси в храмах. Згодом їм стали приписувати творення чудес і зцілень, оголошували їх «чудотворними» і стали їм поклонятися. Ерл Керні у своїй книзі «Дорогами християнства» пише:

«Ікони й картини в поклонінні використовувалися усе ширше, в міру того, чим більше й більше варварів вступало в Церкву. Ікони й картини матеріалізували невидиму реальність Бога для тих, хто Йому поклонявся. Отці Церкви намагалися пояснити різницю між шануванням ікон та шануванням і поклонінням Богу, однак їм не вдавалося провести чіткої межі, внаслідок чого іконам віддавалася шана, яка повинна була віддаватися Богу».

Це викликало відкриті протести з боку священників, які ще не втратили остаточно страху Божого. В історії церкви почався період так званого іконоборства, що тривав кілька століть. Він закінчився лиш в VII столітті остаточною перемогою прихильників шанування ікон.

Наступним етапом на шляху відступництва була заміна простої і зрозумілої євангельської форми богослужіння на незрозумілу простим людям літургічну форму. Що це значить, і чому це погано? В Ізраїльському народі було дві форми богослужіння: літургічна й синагогальна. Літургічне або храмове богослужіння було встановлено Богом ще під час скинії, а потім проводилося в Єрусалимському храмі. В основі літургічного богослужіння лежить не слово, а дія, вірніше священнодіяство. Основними компонентами служіння в храмі були такі священнодіяства, як принесення жертв, кроплення кров'ю жертвних тварин, усіх предметів, що перебувають у храмі, кадіння фіміаму, промовляння ритуальних формул та ін. Усі ці священнодіяства були образами майбутнього спасіння в Христі Ісусі. Під час Вавилонського полону, коли Єрусалимський храм був зруйнований, в Ізраїльському народі виникли синагоги, у яких відбувалися богослужіння, основним змістом яких були молитви, читання Писань і пісні. Надалі, поряд з відновленим Єрусалимським храмом в Ізраїлі, було багато синагог, у яких проводилося синагогальне богослужіння.

Християнство, як відомо, виникло в іудейському середовищі. І першоапостольська Церква прийняла синагогальну

форму богослужіння як форму «поклоніння Богу в душі та істині» (Ін. 4:24). Головною частиною цього богослужіння була зрозуміла проповідь Євангелія рідною мовою, через яку члени Церкви одержували повчання й наставляння у вірі, а люди зі світу закликались до покаяння. Другим елементом церковного богослужіння була жива молитва прохання, подяки, поклоніння. І третім елементом богослужіння була пісня, у якій виражалась уся гама почуттів дітей Божих. Така форма богослужіння існувала в церквах до початку V століття.

З початку V століття в церквах почала вводитися літургічна форма богослужіння. Християнська літургія, по суті справи, являє собою театралізовану дію, що представляє в образах і символах весь Божий план спасіння роду людського. Центральною частиною літургії була так звана євхаристія, або причастя. Євхаристія була не просто євангельським хліболомленням чи Вечерею Господньою, як спомин страждань і смерті Христа згідно з Його заповіддю, а таїнством, у якому символічно приноситься тіло Христа в жертву Богу.

Головна суть цього нововведення полягала в тім, що з християнського богослужіння було вилучено живе Слово Боже, проповідь Євангелія. Живі молитви були замінені завченими молитвами, що входять до тексту літургії, а загальний спів усієї громади був замінений співом професійних хорів. З часу виникнення християнських церков у Римській імперії, богослужіння в них проводилося місцевою говіркою, зрозумілою простому народу. Надалі богослужбовими мовами стали: на заході –

латинська мова, а на сході – грецька. З часом християнське богослужіння в храмі стало зовсім незрозумілим парафіянам, бо мова, якою проводилося богослужіння перестала бути живою розмовною мовою, а стала книжною, мертвою мовою, не зрозумілою простим людям. Обрядовість і чудова форма повністю витіснили з церкви духовне життя.

Усі ці відступи від істини Христової були результатом, з одного боку, дії таємниці беззаконня, дії демонічних духів звабників, а з іншого боку, результатом непильнування служителів Церкви. Звичайно, для всього цього були й видимі причини: релігійні, політичні, соціальні й інші, але всі ці причини були, по-суті справи, лише видимим проявом духовної першопринципи: відсутності протистояння ворогу – дияволу, що задумав зруйнувати Церкву зсередини. Через відступ від Євангельських завітів Церква у своїй більшості перестала бути живим організмом, Тілом Христовим і стала людською організацією, що лиш носила назву християнської церкви. Так відбувся в християнстві перший загальний відступ від істини Христової. Через відступ від шляху слідування за Христом, через злиттям зі світом і переслідування справжніх християн, вона стала церквою-відступницею, великою блудницею, яку в подальшому апостол Іоанн побачить, що вона «упое-на була кров'ю святих і кров'ю свідків Ісусових» (Об. 17:6). Ерл Керні в згадуваній уже своїй книзі пише:

«Практичне об'єднання з державою при Костянтинові і його спадкоємцях призвело до секуляризації

Церкви (яка стала світською). Патріарх Константинопольський потрапив під вплив імператора, і Східна Церква стала частиною держави. Приплив язичників через масове навернення призвів до проникнення в Церкву язичницького культу, язичницьких форм поклоніння. Багато язичників, увійшовши до Церкви, зберегли колишній спосіб життя і звичаї, а поклоніння святим прийшло на зміну їхньому поклонінню героям племені. Церква практично відчинила двері багатьом ритуальним обрядам. Намагаючись задовольнити потреби язичників, вона сама стала язичницькою».

Відступ невірних пастирів від Євангельського шляху привів до того, що християнська церква не тільки перестала бути охоронницею істини Христової, перестала бути «стовпом і утвердженням істини» (1Тим. 3:15), але стала противницею істини, гонительною щирих дітей Божих. Найбільш яскраво це виявилось у встановленні й діяльності такої огидної установи, як папство. Усім відома така наруга над істиною, як запровадження індульгенцій для прощення гріхів за гроші. Усім відома жажлива розбещеність папського двору й самих пап, а також моторошні злочини папської інквізиції, що жорстоко розправлялася не тільки з противниками католицької церкви, але з тими живими християнами, які хотіли жити згідно Євангельської істини. Наступали темні часи середньовіччя з їхнім ідолопоклонством, фанатизмом і жорстоким переслідуванням усього живого й святого. Здавалося, що щирої, живої Церкви Христової зовсім не стало.